

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 31/2024-13

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara a sudcov Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky **365.bank, a. s.**, Dvořákovo nábrežie 4, Bratislava, zastúpenej SEDLAČKO & PARTNERS, s. r. o., Štefánikova 8, Bratislava, proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 3CoKR/57/2023-841 z 28. júla 2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 24. novembra 2023 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj svojho základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením krajského súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia. Navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť, vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie a priznať jej náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že na návrh sťažovateľky sa na Okresnom súde Bratislava I (v súčasnosti Mestský súd Bratislava III, pozn.] vedie konkurzné konanie na majetok dlžníka – [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „dlžník“). Sťažovateľka svoj návrh na vyhlásenie konkurzu na majetok dlžníka odôvodnila tým, že voči dlžníkovi má splatnú, nejudikovanú pohľadávku vo výške 2 355,430 eur, ktorá má právny základ v úverovej zmluve a je viac ako 30 dní po lehote splatnosti. Súčasne v návrhu označila ďalších veriteľov dlžníka.

3. Okresný súd uznesením zo 14. októbra 2022 vyhlásil na majetok dlžníka konkurz. Pohľadávku sťažovateľky vyhodnotil ako riadne a dostatočne preukázanú, a to napriek tomu, že sa o nej vedie sporové konanie pred mestským súdom pod sp. zn. 26Cb/145/2020, ktoré nie je právoplatne skončené. V tomto smere uviedol, že v označenom sporovom konaní vyvolanom sťažovateľkou

dlžník nespochybnil platnosť úverovej zmluvy, a teda nie je sporný právny základ žalovanej pohľadávky, pričom dlžník eviduje pohľadávku v účtovníctve. Ďalej uviedol, že po začatí konkurzného konania do konania pristúpili ďalší dvaja veritelia, ktorých pohľadávky dlžník nerozporoval. Dlžník teda podľa názoru okresného súdu neosvedčil svoju platobnú schopnosť.

4. Napadnutým uznesením krajský súd na základe odvolania dlžníka zrušil rozhodnutie súdu prvej inštancie a vec vrátil na ďalšie konanie. Konštatoval, že vyhlásenie konkurzu na základe pohľadávky, ktorá je medzi veriteľom a dlžníkom sporná a vedie sa o nej sporové konanie, nie je súladné s § 19 ods. 1 písm. c) zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o konkurze“), a na takúto pohľadávku nie je možné prihliadnúť. Aktívnu legitimáciu nemožno priznať veriteľovi spornej pohľadávky, ale len takému, ktorého pohľadávka je (aj pri zúženom dôkaznom procese konkurzného súdu) bez pochybností dostatočne a riadne preukázaná. Za takú nemožno za žiadnych okolností považovať taký nárok, o ktorom sa už pred podaním návrhu na vyhlásenie konkurzu začalo a vedie samostatné sporové konanie, ako v tomto prípade. Konkurzný súd pri riešení otázky aktívnej legitimácie konkurz navrhujúceho veriteľa nie je oprávnený posudzovať mieru (dostatočnosť/nedostatočnosť) spornosti pohľadávky a sporové dôvody, pre ktoré dlžník neuhradil spornú pohľadávku. Skúmanie týchto skutočností je výlučne vecou skutkového zisťovania sporového súdu, ktoré konkurzný súd nemôže nahradiť. Krajský súd tiež uviedol, že okresný súd sa žiadnym spôsobom nevysporiadal s pohľadávkou veriteľa 2, pri ktorej dlžník rovnako namietal spornosť a dôvodil vedením sporového konania. Správnosti záveru konkurzného súdu prisvedčil, len pokiaľ išlo o pohľadávku veriteľa 3, ktorá má povahu judikovaného nároku. Vo vzťahu k tejto pohľadávke však inštruoval okresný súd, že je povinný vysporiadať sa s tvrdením dlžníka, že s veriteľom 3 rokoval o zmene výšky a splatnosti jeho pohľadávky, čo je skutočnosť významná v kontexte posudzovania a prihliadania na túto pohľadávku pre účely vyhlásenia konkurzu.

II.

Argumentácia sťažovateľky

5. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti tvrdí, že rozhodnutím krajského súdu boli porušené jej práva, pretože postup krajského súdu jej zabránil domáhať sa uspokojenia peňažnej pohľadávky v konkurznom konaní. Dôvodnosť podania ústavnej sťažnosti zakladá na troch námietkach, a to na nesprávnosti interpretácie právnej normy, arbitrárnom hodnotení dôkazov a nedostatočnosti odôvodnenia napadnutého uznesenia.

6. Obsah spisu podľa názoru sťažovateľky dostatočne dokumentuje, že je veriteľkou dlžníka (m. m. II. ÚS 300/2014). Zo strany dlžníka nedošlo k relevantnému spochybneniu jej pohľadávky, čiže k uvedeniu konkrétnych dôvodov, pre ktoré by mala byť pohľadávka sporná, a k predloženiu dôkazov na ich osvedčenie. Ak podstatná časť dostupných informácií a podkladov potvrdzuje existenciu pohľadávky navrhovateľa, obranu dlžníka spočívajúcu v paušálnom odkaze na prebiehajúce konanie o zaplatenie nemožno podľa jej názoru považovať za postačujúcu pre záver o nedostatku aktívnej vecnej legitimácie navrhovateľa.

7. Účelová obrana dlžníka spočívajúca iba v odkaze na prebiehajúce konanie o zaplatenie nie je sama osebe spôsobilá osvedčiť spornosť pohľadávky. To, že navrhovateľ podá žalobu o zaplatenie pohľadávky voči dlžníkovi v omeškani, nemôže byť dlžníkovi na prospech v konaní o návrhu na vyhlásenie konkurzu. Inak by bol veriteľ *ad absurdum* nútený vyčkávať s uplatnením svojich

práv pod hrozbou ich straty či oslabenia až do momentu vyhlásenia konkurzu. Zároveň by to znamenalo, že ak by sťažovateľka žalobu o zaplatenie nepodala, súd by konkurz vyhlásil. Jediným dôvodom spornosti pohľadávky je totiž iba prebiehajúce konanie o zaplatenie pohľadávky. Takáto ochrana dlžníka narúša princípy elementárnej spravodlivosti a je zjavne v rozpore s účelom zákona o konkurze. Aprobovanie paušálneho záveru krajského súdu by v konečnom dôsledku znamenalo, že návrh na vyhlásenie konkurzu môže úspešne podať iba veriteľ judikovanej pohľadávky, čo je v príkrom rozpore so zákonom.

8. Pokiaľ ide o námietku arbitrárnosti hodnotenia dôkazov zo strany krajského súdu, sťažovateľka uvádza, že obrana dlžníka nie je dôvodná, a to s poukazom na podstatnú časť dostupných informácií a podkladov. Ak by uvedené krajský súd zohľadnil, atribút vysokej pravdepodobnosti by musel pripísať práve skutočnostiam tvrdeným sťažovateľkou, ktoré riadne preukázala listinnými dôkaznými prostriedkami. Zdôrazňuje, že takýmto postupom sa neprejudikuje výsledok konania o zaplatenie, ako sa mylne domnieva krajský súd.

9. Napokon sťažovateľka kritizuje odôvodnenie napadnutého rozhodnutia a v tomto smere uvádza, že krajský súd sa nevysporiadal s jej argumentáciou. Iba kategoricky konštatoval, že za žiadnych okolností nemožno považovať za preukázaný taký nárok, ktorý je už pred podaním návrhu na vyhlásenie konkurzu predmetom sporového konania. Podľa názoru sťažovateľky ide o bezprecedentný a nesprávny prístup k interpretácii podmienok na vyhlásenie konkurzu. Takýto výklad právnej normy je ojedinelý a v praxi konkurzných súdov sa vôbec nevyskytuje. Krajský súd odkázal na svoje údajné skoršie rozhodnutie sp. zn. 3CoKR/59/2021, ktoré nie je verejne dostupné. Sťažovateľka naproti tomu poukázala na viacero relevantných publikovaných rozhodnutí konkurzných súdov, ku ktorým odvolací súd stroho uviedol, že ním prezentovaný záver s nimi nekoliduje. Úvahy, ktoré ho k tomuto viedli, však bližšie nešpecifikoval, a teda jeho argumentáciu nepovažuje za presvedčivú.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

10. Podstatou ústavnej sťažnosti je námietka porušenia práv sťažovateľky napadnutým kasačným rozhodnutím krajského súdu, ktorým bolo zrušené rozhodnutie súdu prvej inštancie a vec mu bola vrátená na ďalšie konanie. Sťažovateľka namieta nesprávnu interpretáciu aplikovanej právnej normy, arbitrárnosť hodnotenia dôkazov, ako aj to, že napadnuté uznesenie neobsahuje riadne a presvedčivé odôvodnenie.

11. V súvislosti s preskúmaním sťažovateľkou napadnutého uznesenia krajského súdu, ktoré nie je rozhodnutím konečným, ústavný súd v súlade so svojou judikatúrou (m. m. I. ÚS 357/2016, III. ÚS 46/2013, II. ÚS 105/09) v prvom rade podotýka, že len výnimočne svojou právomocou vstupuje do rozhodnutí všeobecných súdov, ktoré nie sú konečné, čo však neznamená, že sa nemôžu vyskytnúť prípady, keď aj kasačné rozhodnutia sú spôsobilé citeľne zasiahnuť do základných práv a slobôd účastníka konania (strany sporu) , napr. formulovaním ústavne nekonformného záväzného právneho názoru na riešenie veci, ktorý súd nižšej inštancie nemôže nerešpektovať, hoci by sám mal pochybnosti o jeho zlučiteľnosti s ústavným poriadkom (k tomu aj I. ÚS 42/2020, bod 23). Ústavnou kompetenciou ústavného súdu nemôže byť zmena alebo náprava prípadného, či už namietaného, alebo skutočného pochybenia všeobecných súdov v dosiaľ neskončených konaniach, ale je zásadne povolaný posúdiť, či konanie ako celok a jeho výsledok po

právoplatnom skončení veci obstoja z komplexného hľadiska v ústavnoprávnej rovine. Každý iný postup by jeho kompetencie neprípustne rozširoval a vo svojich dôsledkoch z neho robil ďalšiu súdnu inštanciu, ktorá by bola mimoriadna okrem iného aj tým, že by mohla zasahovať do dosiaľ prebiehajúcich konaní (obdobne IV. ÚS 233/2011, III. ÚS 481/2017).

12. Podmienkou na pripustenie výnimky môže byť i skutočnosť, že v konkrétnom prípade musí ísť o rozhodnutie spôsobilé výrazne a už nezvratným (nereparovateľným) spôsobom zasiahnuť do ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou garantovaných základných práv alebo slobôd sťažovateľa, a zároveň sa námietka ich porušenia musí vzťahovať výlučne na dané štádium konania a nemôže byť uplatnená neskôr (IV. ÚS 195/2010), prípadne sa tento negatívny dôsledok musí vzťahovať na výsledok konania a nebolo by ho možné korigovať v ďalšom procesnom postupe alebo v opravných konaniach (IV. ÚS 322/09). Rovnako môže ísť o prípad, ak procesným rozhodnutím všeobecného súdu došlo k porušeniu ústavnoprocených práv účastníkov konania (III. ÚS 46/2013).

13. Ako vyplýva z napadnutého uznesenia, krajský súd identifikoval medzi sťažovateľkou a dlžníkom rozpor v otázke nespornosti pohľadávky, pre ktorú sa navrhoval konkurz. Podstatnou a právne významnou otázkou pre rozhodnutie o odvolaní tak bola správnosť záveru okresného súdu o danosti vecnej aktívnej legitímácie sťažovateľky, danosť plurality veriteľov a preukázanie splnenia zákonom stanovených podmienok na vyhlásenie konkurzu. Vo vzťahu k nastolenému problému sa krajský súd pri svojom rozhodovaní oprel o § 19 ods. 1 písm. c) zákona o konkurze, podľa ktorého *„Ak sa konkurzné konanie začalo na návrh veriteľa, súd rozhodne o vyhlásení konkurzu vtedy, ak dlžník neosvedčil svoju platobnú schopnosť, inak rozhodne o zastavení konkurzného konania; pri rozhodovaní o vyhlásení konkurzu súd neprihliada na záväzky, pri ktorých dlžník osvedčil ich spornosť; ak sa dlžník v lehote podľa odseku 1 písm. a) bodu 1 nevyjadril, má sa za to, že svoju platobnú schopnosť neosvedčil.“*. Nadväzne konštatoval, že dlžník dostatočne osvedčil spornosť pohľadávky sťažovateľky, a to jednak preukázaním skutočnosti, že o tejto pohľadávke sa vedie sporové konanie, ktoré nie je právoplatne skončené, a jednak tým, že v sporovom konaní nedošlo k zriadeniu sudcovského záložného práva (v dôsledku zmeňujúceho rozhodnutia odvolacieho súdu). Za takto zisteného skutkového stavu mu v zmysle účinnej právnej úpravy neostávalo iné, než konštatovať spornosť pohľadávky a na sporné záväzky dlžníka neprihliadať (bod 25 napadnutého uznesenia).

14. Krajský súd tak rozhodnutie prvoinštančného súdu považoval za predčasné a v závere svojho rozhodnutia v bode 34 uložil súdu prvej inštancie vysporiadať sa s výhradami a právnym záverom odvolacieho súdu k otázke aktívnej vecnej legitímácie konkurz navrhujúceho veriteľa v 1. rade, vysporiadať sa so skutkovými tvrdeniami dlžníka týkajúcimi sa spornosti pohľadávky veriteľa v 2. rade, vyjadrením dlžníka a veriteľa v 3. rade týkajúcim sa rokovaní o úhrade pohľadávky veriteľa v 3. rade a na uvedenom základe zodpovedať otázku existencie plurality veriteľov a splnenia podmienok na vyhlásenie konkurzu a v zmysle uvedených záverov vec opätovne skutkovo a právne posúdiť a o návrhu sťažovateľky opätovne rozhodnúť.

15. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd preskúmaním napadnutého uznesenia zistil, že krajský súd postupoval v medziach svojej právomoci, pričom sa nedopustil takého výkladu a aplikácie príslušnej zákonnej právnej úpravy (zákona o konkurze), ktorými by poprel ich účel a význam. Práve naopak, na tento význam sám poukázal, keď zdôraznil, že konkurzné konanie je svojou povahou nesporným konaním a jeho účelom nie je riešenie sporov medzi veriteľmi a dlžníkom

(riešenie ich sporných pohľadávok), ale garancia možnosti veriteľov, ktorých pohľadávky sú preukázané a nesporné, domôcť sa minimálne čiastočného uspokojenia pohľadávok, ktoré dlžník neplní, či už z dôvodu insolvenčnej, alebo predĺženia. Tomuto charakteru a účelu konkurzného konania zodpovedá i právna úprava a súdna prax, ktorá zodpovedala otázku, že aktívnu vecnú legitimitáciu na podanie návrhu na vyhlásenie konkurzu má len veriteľ nespornej pohľadávky (bod 11 napadnutého uznesenia).

16. Ústavný súd chápe výhrady sťažovateľky týkajúce sa dôslednosti skúmania (ne)spornosti pohľadávky, ktoré by sa nemalo opierať iba o konštatovanie, že o nej prebieha súdny spor, ale o to, či dlžník skutočne v tomto spore popiera uplatnený nárok z relevantných dôvodov. Avšak s ohľadom na zistený skutkový stav, ktorý krajský súd vyhodnotil ako dostačujúci na konštatovanie spornosti pohľadávky, ako aj s ohľadom na to, že úlohou ani oprávnením konkurzného súdu nie je posudzovať alebo prejudikovať rozhodnutie o spornom nároku prejednávanom v sporovom súdnom konaní, nemožno napadnuté uznesenie krajského súdu označiť za arbitrárne v tom smere, že by závery ním formulované boli zjavne nelogické s ohľadom na zistený skutkový stav, ústavne neudržateľné, resp. že by krajský súd zrozumiteľne neodôvodnil, prečo uznesenie súdu prvej inštancie zrušil, aké úvahy ho k tomu viedli a aké dôsledky z toho pre nové rozhodnutie súdu prvej inštancie vyplývajú.

17. Okrem toho je nutné dodať, že otázka skúmania aktívnej vecnej legitimitácie nebola jedinou okolnosťou, ktorá viedla krajský súd k zrušeniu uznesenia okresného súdu. Krajský súd zrušil uznesenie okresného súdu aj z toho dôvodu, že okresný súd sa vôbec nezaoberal otázkou existencie plurality veriteľov a tým aj splnením podmienok na vyhlásenie konkurzu. Napadnuté rozhodnutie obsahuje odôvodnenie záveru o nepreskúmateľnosti rozhodnutia okresného súdu v tejto časti a inštrukcie týkajúce sa ďalšieho procesného postupu, v rámci ktorého sa má okresný súd zaoberať výhradami krajského súdu. Sťažovateľka závery krajského súdu prijaté vo vzťahu k pluralite veriteľov neatakuje. Tieto otázky tak budú predmetom skúmania súdu prvej inštancie.

18. V tejto súvislosti je potrebné zvýrazniť, že základné právo na súdnu ochranu, ako aj právo na spravodlivé súdne konanie, ktoré sťažovateľka namieta, je výsledkové, to znamená, že mu musí zodpovedať proces ako celok, a skutočnosť, či napadnuté konanie ako celok bude spravodlivé, závisí od pokračujúceho konania a rozhodnutia všeobecných súdov (III. ÚS 33/04, IV. ÚS 163/05, II. ÚS 307/06, II. ÚS 155/08). Opačný prístup by bol z pohľadu ústavného nesprávny, keďže by viedol nie k ochrane základných, na výsledok zameraných ústavných práv strán sporu, ale k tomu, že ústavný súd by vykonával dohľad nad tým, či všeobecné súdy pri svojich konaniach definitívne nekončiacich postupoch a rozhodnutiach správne aplikujú podústavné právo. Takýto prístup by z ústavného súdu vytvoril ďalšiu inštanciu všeobecného súdnictva, ktorá by vykonávala dohľad nielen nad výsledkami civilných sporov, ktoré sú zásahmi do základných práv, ale aj nad rôznymi čiastkovými, často nadbytočnými procesnými postupmi a rozhodnutiami všeobecných súdov.

19. Vo vzťahu k námietkam sťažovateľky týkajúcim sa kvality odôvodnenia napadnutého rozhodnutia ústavný súd pripomína svoju konštantnú judikatúru, podľa ktorej súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpoveď na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne

dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. To postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04).

19.1. Prihliadajúc na relevantné časti napadnutého uznesenia zhrnuté v časti I tohto uznesenia, ústavný súd konštatuje, že odôvodnenie napadnutého uznesenia spĺňa požiadavky na kvalitu odôvodnenia rozhodnutí všeobecných súdov vyplývajúce zo základného práva na súdnu ochranu a z práva na spravodlivé súdne konanie. Keďže napadnuté uznesenie krajského súdu dostatočne objasňuje právny základ kasačného rozhodnutia, ústavný súd konštatuje, že ho nemožno označiť za arbitrárne či ústavne neutržateľné.

20. Ústavný súd preto uzatvára, že v danej veci nezistil dôvody na pripustenie výnimky zo zásady nevstupovať do rozhodnutí súdov, ktorými boli zrušené rozhodnutia súdov nižšej inštancie. V danom prípade niet žiadnej spojitosti medzi napadnutým uznesením krajského súdu a namietaným porušením práv sťažovateľky, pričom sťažovateľka bude môcť s ohľadom na body 33 a 34 napadnutého uznesenia svoje námietky ešte uplatniť aj v ďalšom konaní vrátane vyvracania námietok dlžníka a ne/dôvodnosti jeho obrany. Preto ústavný súd podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov odmietol ústavnú sťažnosť na predbežnom prerokovaní z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

21. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá, rozhodovanie o ďalších návrhoch sťažovateľky v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Bratislave (detašované pracovisko) 18. januára 2024

Miloš Maďar
predseda senátu